

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า เป็นการวิจัยการวิจัยอนาคต (Futures Research) มีวัตถุประสงค์ของเพื่อศึกษาแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า โดยใช้เครื่องมือเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) วิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวโน้มการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๒๑ รูป/คน ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลทำการวิเคราะห์และประมวลผลที่ได้จากแบบสอบถามเดลฟาย โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

- ๔.๑ ข้อมูลการวิเคราะห์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า
- ๔.๒ การสังเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า
- ๔.๓ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

- n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 $\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
M.D = ค่ามัธยฐาน (Median)
IR = ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

๔.๑ ข้อมูลการวิเคราะห์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า ด้วยกระบวนการของเทคนิคเดลฟาย จากผู้เชี่ยวชาญ ๒๑ รูป/คน ได้ผลการวิเคราะห์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า ทั้ง ๖ ด้านประกอบด้วย ๑. ด้านการเพื่อความเรียบร้อยดีงาม (การปกครอง) ๒. ด้านการศาสนศึกษา ๓. ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ๔. ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ๕. ด้านการสาธารณูปการ ๖. ด้านการสาธารณสงเคราะห์ วิเคราะห์โดยการหา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่าง ควอร์ไทล์ (Inter Quartile Range) ในแต่ละข้อ นำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ Matrix แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า โดยภาพรวม
(เป็นผลการสัมภาษณ์ในรอบแรก)

การบริหารกิจการ คณะสงฆ์	บทสรุป แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า
ด้านการปกครอง	การบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้าในด้านการปกครอง ต้องยึดตามพระธรรมวินัยเป็นหลัก กฎ ระเบียบ พระราชบัญญัติและกฎหมายบ้านเมือง ต้องมีการปฏิบัติตามสั่งผู้บังคับบัญชาอย่างถูกต้อง การรับคนมาบวชต้องมีการคัดกรอง เพื่อไม่เกิดความเสียหายตามการปฏิบัติคนเป็นไปตามลำดับขั้นที่ถูกต้อง
ด้านการศาสนศึกษา	การบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้าในด้านการศาสนศึกษาต้องมีการศึกษาการบริหารกิจการตามรูปแบบเดิม โดยมีการปรับปรุงเนื้อหาในการเรียนการสอนให้ทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีมาเป็นสื่อในการเรียนการสอน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พระมีการศึกษาเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ กำหนดวุฒิการศึกษาของผู้สอนอย่างชัดเจน
ด้านการศึกษาสงเคราะห์	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในด้านการศึกษาสงเคราะห์ ต้องมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาธรรมศึกษามากขึ้น มีการให้ทุนการศึกษาแก่เยาวชนที่เรียนดี แต่ขาดทุนทรัพย์ การช่วยเหลือโรงเรียนที่ขาดแคลนด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อหลายช่องทาง การสนับสนุนอุปกรณ์ในการศึกษากับโรงเรียนใกล้เคียง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมาเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้มากขึ้น

ตารางที่ ๔.๑ Matrix แนวโน้มการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า โดยภาพรวม (ต่อ)

การบริหารกิจการ คณะสงฆ์	บทสรุป แนวโน้มการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า
ด้านการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยมีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเผยแผ่พระมากขึ้น มีการจัดสื่อที่เหมาะสมในการเผยแผ่ มีการตั้งสถานีวิทยุทางพระพุทธศาสนา การเผยแผ่มีผลดีมีเดียในเชิงสร้างสรรค์ การทำโครงการเชิงรุก ทำให้ประชาชนสนใจโครงการมากขึ้น
ด้านการสาธารณูปการ	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในด้านการสาธารณูปการ มีการกำหนดสิ่งก่อสร้างที่เหมาะสม มีการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างที่ต้องบูรณะ มีการสำรองเงินทุนในการก่อสร้างสถานที่ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน มีการอนุรักษ์ศิลปะที่สวยงามในพระพุทธศาสนา และมีการให้ความรู้ในการก่อสร้างโบราณสถาน โบราณวัตถุที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์
ด้านการสาธารณ สงเคราะห์	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ต้องให้ความสำคัญกับงานของสังคมที่ต้องให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง มีการช่วยเหลือสังคมในสิ่งที่ขาดแคลน อย่างสม่ำเสมอ มีการสร้างสถานพยาบาลเพื่อการให้บริการกับสังคม มีร่วมมือกับชุมชนในการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ให้กับชุมชน มีการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ด้วยการให้ที่อยู่อาศัย อาหารและการดูแลรักษาพยาบาล

ตารางที่ ๔.๒ แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง รอบที่ ๒

แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi รอบที่ ๒	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ ๒		
	$\bar{X}$	M.D	IR
๑. ยึดตามพระธรรมวินัยเป็นหลัก	๔.๐๔	๔.๐๐	๑.๐๐
๒. กฎ ระเบียบ พระราชบัญญัติและกฎหมายบ้านเมือง	๔.๔๕	๔.๐๐	๑.๐๐
๓. มีการปฏิบัติตามสิ่งผู้บังคับบัญชาอย่างถูกต้อง	๔.๐๔	๔.๐๐	๑.๐๐
๔. การรับคนมาบวชต้องมีการคัดกรอง เพื่อไม่เกิดความเสียหายตามมา	๔.๒๕	๔.๐๐	๑.๒๕
๕. การปฏิบัติตนเป็นไปตามลำดับขั้นที่ถูกต้อง	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง ในรอบที่ ๒ มีผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อที่ ๑ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๐๔ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๒ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๔๕ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๓ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๐๔ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง ด้านการปกครองอยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๔ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๒๕ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๒๕ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๕ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง ในรอบที่ ๒ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi ในข้อ ๑ – ๕ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมี

ความเห็นที่สอดคล้องกัน เหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง

ตารางที่ ๔.๓ แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง รอบที่ ๓

แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi รอบที่ ๓	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ ๓		
	$\bar{x}$	M.D	IR
๑. ยึดตามพระธรรมวินัยเป็นหลัก	๔.๐๔	๔.๐๐	๑.๐๐
๒. กฎ ระเบียบ พระราชบัญญัติและกฎหมายบ้านเมือง	๔.๔๕	๔.๐๐	๑.๐๐
๓. มีการปฏิบัติตามสิ่งผู้บังคับบัญชาอย่างถูกต้อง	๔.๐๔	๔.๐๐	๑.๐๐
๔. การรับคนมาบวชต้องมีการคัดกรอง เพื่อไม่เกิดความเสียหายตามมา	๔.๒๕	๔.๐๐	๑.๒๕
๕. การปฏิบัติตนเป็นไปตามลำดับชั้นที่ถูกต้อง	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง ในรอบที่ ๓ มีผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อที่ ๑ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๐๔ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๒ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๔๕ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๓ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๐๔ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๔ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๕ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๒๕ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๕ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง อยู่ในระดับมาก

ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง ในรอบที่ ๓ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi ในข้อ ๑ – ๕ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเห็นที่สอดคล้องกัน เหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง

ตารางที่ ๔.๔ แนวโน้มการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา รอบที่ ๒

แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi รอบที่ ๒	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ ๒		
	$\bar{X}$	M.D	IR
๑. ศึกษาการบริหารกิจการตามรูปแบบเดิม	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๒. มีการปรับปรุงเนื้อหาในการเรียนการสอนให้ทันสมัย	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๓. มีการนำเทคโนโลยีมาเป็นสื่อในการเรียนการสอน	๔.๒๙	๔.๐๐	๑.๐๐
๔. มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พระมีการศึกษาเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๕. กำหนดวุฒิการศึกษาของผู้สอนอย่างชัดเจน	๔.๒๙	๔.๐๐	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา ในรอบที่ ๒ มีผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อที่ ๑ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๒ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๓ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๒๙ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๔ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๕ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๙ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มของแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา ในรอบที่ ๒ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi ในข้อ ๑ – ๕ มีความเหมาะสม มีความเป็นได้ และมีความเห็นที่สอดคล้องกัน เหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา

ตารางที่ ๔.๕ แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา รอบที่ ๓

แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi รอบที่ ๓	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ ๓		
	$\bar{x}$	M.D	IR
๑. ศึกษาการบริหารกิจการตามรูปแบบเดิม	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๒. มีการปรับปรุงเนื้อหาในการเรียนการสอนให้ทันสมัย	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๓. มีการนำเทคโนโลยีมาเป็นสื่อในการเรียนการสอน	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๔. มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พระมีการศึกษาเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๕. กำหนดวุฒิการศึกษาของผู้สอนอย่างชัดเจน	๔.๒๙	๔.๐๐	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา ในรอบที่ ๓ มีผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อที่ ๑ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๒ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๓ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๔ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๕ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๙ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษา ในรอบที่ ๓ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi ในข้อ ๑ – ๕ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเห็นที่สอดคล้องกัน เหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษา

ตารางที่ ๔.๖ แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ รอบที่ ๒

แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi รอบที่ ๒	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ ๒		
	$\bar{x}$	M.D	IR
๑. มีการส่งเสริมให้มีการศึกษาธรรมศึกษามากขึ้น	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๒. การให้ทุนการศึกษาแก่เยาวชนที่เรียนดี แต่ขาดทุนทรัพย์	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๓. การช่วยเหลือโรงเรียนที่ขาดแคลน ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อหลายช่องทาง	๔.๒๙	๔.๐๐	๑.๐๐
๔. การสนับสนุนอุปกรณ์ในการศึกษากับโรงเรียนใกล้วัด	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๕. ส่งเสริมให้นักเรียนมาเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้มากขึ้น	๔.๒๙	๔.๐๐	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในรอบที่ ๒ มีผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อที่ ๑ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๒ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก

ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๓ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๙ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๔ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๕ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๙ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในรอบที่ ๒ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi ในข้อ ๑ – ๕ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเห็นที่สอดคล้องกัน เหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ ๔.๗ แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ รอบที่ ๓

แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi รอบที่ ๓	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ ๓		
	$\bar{x}$	M.D	IR
๑. มีการส่งเสริมให้มีการศึกษาธรรมศึกษามากขึ้น	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๒. การให้ทุนการศึกษาแก่เยาวชนที่เรียนดี แต่ขาดทุนทรัพย์	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๓. การช่วยเหลือโรงเรียนที่ขาดแคลน ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ หลายช่องทาง	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๔. การสนับสนุนอุปกรณ์ในการศึกษากับโรงเรียนใกล้เคียง	๔.๑๒	๔.๐๐	๑.๐๐
๕. ส่งเสริมให้มิ้นกเรียนมาเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้มากขึ้น	๔.๒๕	๔.๐๐	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในรอบที่ ๓ มีผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อที่ ๑ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก

ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๒ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๓ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๔ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๒ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๕ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๕ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในรอบที่ ๓ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi ในข้อ ๑ – ๕ มีความเหมาะสม มีความเป็นได้ และมีความเห็นที่สอดคล้องกัน เหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ ๔.๘ แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รอบที่ ๒

แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi รอบที่ ๒	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ ๒		
	$\bar{x}$	M.D	IR
๑. การใช้เทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการเผยแผ่มากขึ้น	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๒. การจัดสื่อที่เหมาะสมในการเผยแผ่	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๓. การตั้งสถานีวิฑูทางพระพุทธศาสนา	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๔. การเผยแผ่มีมิติเดียวในเชิงสร้างสรรค์	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๕. การทำโครงการเชิงรุก ทำให้ประชาชนสนใจโครงการมากขึ้น	๔.๒๙	๔.๐๐	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในรอบที่ ๒ มีผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อที่ ๑ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๒ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๓ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดยุทธศาสตร์อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๔ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๕ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในรอบที่ ๒ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi ในข้อ ๑ – ๕ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเห็นที่สอดคล้องกัน เหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ตารางที่ ๔.๙ แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รอบที่ ๓

แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi รอบที่ ๓	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ ๓		
	$\bar{x}$	M.D	IR
๑. การใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเผยแพร่มากขึ้น	๔.๑๒	๔.๐๐	๑.๐๐
๒. การจัดสื่อที่เหมาะสมในการเผยแพร์	๔.๑๒	๔.๐๐	๑.๐๐
๓. การตั้งสถานีวิทย์ทางพระพุทธศาสนา	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๔. การเผยแผ่มัลติมีเดียในเชิงสร้างสรรค์	๔.๑๒	๔.๐๐	๑.๐๐
๕. การทำโครงการเชิงรุก ทำให้ประชาชนสนใจโครงการมากขึ้น	๔.๒๙	๔.๐๐	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔.๙ แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในรอบที่ ๓ มีผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อที่ ๑ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๒ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น่าเชื่อถือ ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๒ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๒ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น่าเชื่อถือ ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๓ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น่าเชื่อถือ ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๔ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๒ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น่าเชื่อถือ ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๕ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น่าเชื่อถือ ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในรอบที่ ๓ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi ในข้อ ๑ – ๕ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเห็นที่สอดคล้องกัน เหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ตารางที่ ๔.๑๐ แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ รอบที่ ๒

แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi รอบที่ ๒	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ ๒		
	$\bar{x}$	M.D	IR
๑. มีการกำหนดสิ่งก่อสร้างที่เหมาะสม	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๒. มีการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างที่ต้องบูรณะ	๔.๒๕	๔.๐๐	๑.๐๐
๓. มีการสำรองเงินทุนในการก่อสร้างสถานที่ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๔. มีการอนุรักษ์ศิลปะที่สวยงามในพระพุทธศาสนา	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๕. มีการให้ความรู้ในการก่อสร้างโบราณสถาน โบราณวัตถุที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์	๔.๐๔	๔.๐๐	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ ในรอบที่ ๒ มีผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อที่ ๑ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๒ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๕ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๓ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๔ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๕ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๐๔ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ ในรอบที่ ๒ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi ในข้อ ๑ – ๕ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเห็นที่สอดคล้องกัน เหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ

ตารางที่ ๔.๑๑ แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ รอบที่ ๓

แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi รอบที่ ๓	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ ๓		
	$\bar{X}$	M.D	IR
๑. มีการกำหนดสิ่งก่อสร้างที่เหมาะสม	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๒. มีการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างที่ต้องบูรณะ	๔.๒๕	๔.๐๐	๑.๐๐
๓. มีการสำรองเงินทุนในการก่อสร้างสถานที่ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๔. มีการอนุรักษ์ศิลปะที่สวยงามในพระพุทธศาสนา	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๕. มีการให้ความรู้ในการก่อสร้างโบราณสถาน โบราณวัตถุที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์	๔.๐๔	๔.๐๐	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ ปกครอง ในรอบที่ ๓ มีผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อที่ ๑ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๒ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๓ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๔ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๕ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๐๔ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนำการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มนำการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ ในรอบที่ ๒ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi ในข้อ ๑ – ๕ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเห็นที่สอดคล้องกัน เหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนำการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ

ตารางที่ ๔.๑๒ แนวโน้มนำการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ รอบที่ ๒

แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มนำการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi รอบที่ ๒	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ ๒		
	$\bar{x}$	M.D	IR
๑. ให้ความสำคัญกับงานของสังคมที่ต้องให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๒. มีการช่วยเหลือสังคมในสิ่งที่ขาดแคลน อย่างสม่ำเสมอ	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๓. มีการสร้างสถานพยาบาลเพื่อให้บริการกับสังคม	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๔. มีร่วมมือกับชุมชนในการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ให้กับชุมชน	๔.๒๕	๔.๐๐	๑.๐๐
๕. มีการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ด้วยการให้ที่อยู่อาศัย อาหารและการดูแลสุขภาพพยาบาล	๔.๔๕	๔.๐๐	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า แนวโน้มนำการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ในรอบที่ ๒ มีผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อที่ ๑ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนำการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๒ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนำการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๓ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนำการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๔ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๕ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๕ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๔๕ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ในรอบที่ ๒ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi ในข้อ ๑ – ๕ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเห็นที่สอดคล้องกัน เหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

ตารางที่ ๔.๑๓ แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ รอบที่ ๓

แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi รอบที่ ๓	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ ๓		
	$\bar{x}$	M.D	IR
๑. ให้ความสำคัญกับงานของสังคมที่ต้องให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	๔.๑๒	๔.๐๐	๑.๐๐
๒. มีการช่วยเหลือสังคมในสิ่งที่ขาดแคลน อย่างสม่ำเสมอ	๔.๑๒	๔.๐๐	๑.๐๐
๓. มีการสร้างสถานพยาบาลเพื่อให้บริการกับสังคม	๔.๑๖	๔.๐๐	๑.๐๐
๔. มีร่วมมือกับชุมชนในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานให้กับชุมชน	๔.๒๐	๔.๐๐	๑.๐๐
๕. มีการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ด้วยการให้ที่อยู่อาศัย อาหารและการดูแลรักษาพยาบาล	๔.๔๕	๔.๐๐	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า แนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ในรอบที่ ๓ มีผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อที่ ๑ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๒ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๒ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๒ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มนโยบายการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้มาก ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๓ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๑๖ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๔ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๒๐ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดยุทธศาสตร์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

ข้อที่ ๕ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = ๔.๔๕ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน (M.D) = ๔.๐๐ มีความเป็นไปได้น้อย ค่าพิสัยควอร์ไทล์ (IR) = ๑.๐๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดและการคาดการณ์แนวโน้มของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ในรอบที่ ๒ โดยผู้เชี่ยวชาญ Delphi ในข้อ ๑ – ๕ มีความเหมาะสม มีความเป็นได้ และมีความเห็นที่สอดคล้องกัน เหมาะสมในการนำไปกำหนดแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์

๔.๒ การสังเคราะห์ข้อมูล

๔.๒.๑ แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครองในทศวรรษหน้า

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง ในทศวรรษหน้า โดยสอบแล้วยังคงต้องยึดหลักพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม เพื่อให้การควบคุม ส่งเสริมการรักษารวบรวมความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีงามของสังคมสงฆ์ คงจะเป็นไปได้ แทนความเหมาะสมการใช้บทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ มารักษาการที่ต้องดูแลปกครองพระภิกษุ สามเณร ในเขตการปกครอง ให้มีความประพฤติตามธรรมเนียมปฏิบัติ จริยวัตรมีทุกรูปทุกฝ่ายต้องยังหวังความถูกต้องตามพระธรรมวินัย ทางกฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ มติ ประกาศ และการบัญชาการของพระสงฆ์ งานการปกครองของคณะสงฆ์ เป็นการรองรับการดูแล พระเณรและฆราวาส ในวัดให้เป็นที่ศรัทธา เลื่อมใสแก่ญาติโยม เป็นพระโดยเฉพาะ อาจมีในอนาคต ต้อง เก่ง ต้องมีความรับผิดชอบ ในการเป็นนักบริหาร เป็นนักจัดการ เป็นนักพัฒนา การเป็นนักปกครอง ในเรื่องเกี่ยวกับ การดูแลกิจการพระศาสนา ในรุ่งเรืองให้สมบูรณ์ ให้สอดคล้อง แหล่งรวบรวมความจริง โดยต้องมีหลักการบริหาร เพื่อการ ปกครองคน ครองตน และครองงาน ให้ประสบผลสำเร็จ คือ

๑. มีหลักการวางแผน (Placing)
๒. มีการเขียนแผนผังระบบงาน (Organizing)
๓. มีการจัดระบบบุคลากร (Staffing)
๔. มีการจัดการค้าขายอำนวยการและสั่งการ (Directing)
๕. มีการจัดการความควบคุมและปรับเปลี่ยน (Controlling)

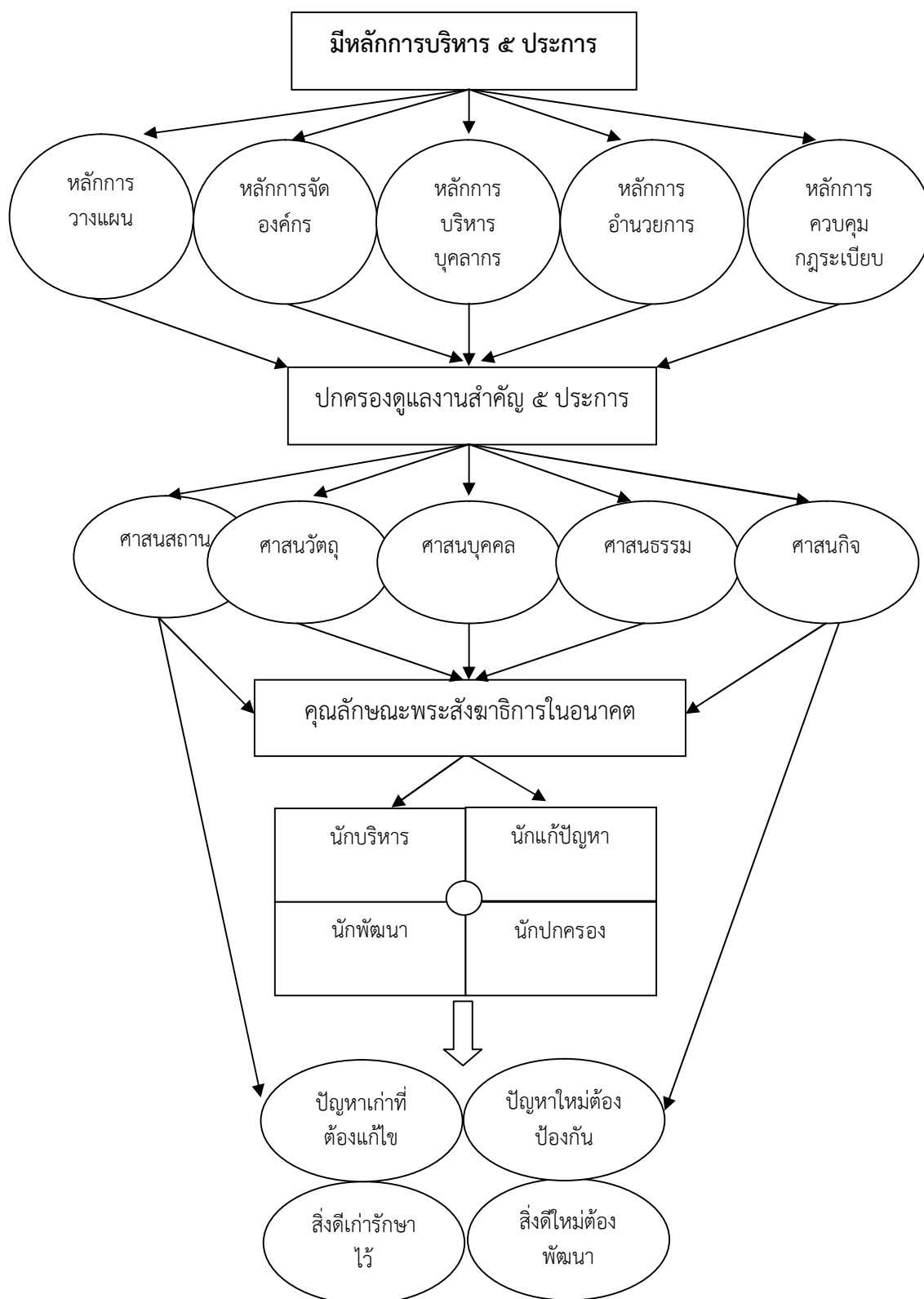
หลักการบริหารเป็นการปกครองสงฆ์ จะได้ทำให้การดูแลศาสนา ฉบับนี้แบบอย่างมี

๑. การปกครองดูแลศาสนสถาน
๒. การปกครองดูแลศาสนวัตถุ
๓. การปกครองดูแลศาสนบุคคล
๔. การปกครองดูแลศาสนธรรม
๕. การปกครองดูแลศาสนภัย

โดยการมีส่วนร่วมของวัดกับท้องถิ่นในกิจการสาธารณต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จบทบาทหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นพระสังฆาธิการ เข้ามาเตรียมการต้อนรับและเตรียมพร้อมให้มีศักยภาพที่จะดูแลบริการรักษาการ ทั้งคน ทั้งของ และการรักษาการสังคมภายนอก จัดให้ร่างข้อบังคับด้วย มากยิ่งขึ้นโดยควรฝึกให้การบริหารจัดการปัญหาเอง การพัฒนาสิ่งต่างๆ ในเขตความรับผิดชอบว่า

๑. ปัญหาเก่าๆ ต้องเข้าใจ
๒. ปัญหาใหม่ๆ ต้องป้องกัน
๓. ความดีสิ่งดีเก่าต้องคงไว้
๔. ความดีสิ่งดีใหม่ต้องนำมา

การเป็นพระสังฆาธิการ ทุกระดับในอนาคตต้องเป็น นักพัฒนา นักบริหาร นักปกครอง

แผนภาพที่ ๔.๑ แนวทางการปกครองคณะสงฆ์ในอนาคต

๔.๒.๒ แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษาในทศวรรษหน้า ในความรับผิดชอบของพระสังฆาธิการจะต้องรับรู้เรียนรู้ รอบรู้ และหยั่งรู้กับสถานการณ์ความเป็นไปของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวางและลึกซึ้ง โดยเฉพาะความเป็นโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและคอมพิวเตอร์ทำให้โลกแห่งการเรียนรู้ต้องปรับตัวกับการอยู่รอดและการอยู่ร่วมกันมากขึ้น กิจการศาสนศึกษาจะมีความสำคัญมากขึ้น เชิงปริยัติธรรม พระวินัย พระสูตร และพระอภิธรรม หรือเป็นพระไตรปิฎก ทั้งการศึกษาในรูปแบบแผนกธรรมบาลี และธรรมะศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้จิตใจของคน เรียนรู้หลักธรรมคำสอนของศาสนาเพื่อการพัฒนาความเป็นมนุษย์ในโลกอนาคตได้อย่างเหมาะสม การจัดการศาสนศึกษาจึงเป็นการบริหารการศึกษาพระธรรมวินัย ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ ที่พระสังฆาธิการต้องดำเนินการ

๑. การควบคุมคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและความถูกต้องดีงาม

๒. การส่งเสริมกิจการศาสนศึกษาให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

การปฏิบัติกิจการศาสนศึกษาจะนำมาซึ่งประโยชน์สำคัญหลากหลายประการ เช่น เพื่อการพัฒนาความเป็นพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาที่มีคุณภาพ การเปิดโอกาสให้มีการอบรมพระธรรมวินัย แก่บรรพชิต คฤหัสถ์ เพื่อการปลูกฝังความตั้งมั่นในพระสัทธรรมของปวงชน เป็นการสืบทอดทายาทแห่งพระพุทธศาสนาให้มีการรักษาพระธรรมวินัยเพื่อการพัฒนาชาติจากการเป็นคนดีของความเป็นพลเมืองในชาติ ท้ายสุดคือความเข้มแข็งของสังคมที่มีพระพุทธศาสนาเป็นหลักยึดเหนี่ยวนำมาซึ่งความมั่นคงในชาติโดยรวมอย่างยั่งยืน

ในขณะที่สังคมโลกเปลี่ยนไปสังคมไทยซับซ้อนและมีปัญหามากทั้งในปัจจุบันและอนาคตหากผู้เกี่ยวข้องได้โน้มนำหลักธรรมวินัยและหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนามาจัดการให้เกิดการเรียนรู้เกิดการเรียนรู้มีความรอบรู้และเกิดความตระหนักหยั่งรู้โลกอย่างถ่องแท้ สังคมไทย สังคมโลกก็จะมีเสถียรภาพเข้มแข็งและมั่นคงด้วยหลักพุทธธรรมคำสอนและเป็นหลักธรรมนำสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข กล่าวได้ว่าในทศวรรษหน้า การจัดการศาสนศึกษาต้องเพิ่มความเข้มข้น ความเข้มแข็งทั้งในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี และแผนกธรรมศึกษา ที่มีระบบในการให้การศึกษาแก่พุทธบริษัท ๔ ในเชิงรุกมากขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมการสอนที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้นมีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรและกลวิธีการสอนให้ทันสมัยโดยเฉพาะการสร้างและพัฒนาครู พระผู้สอนให้มีศักยภาพ ความเป็นต้นแบบ และเป็นพระเก่ง พระดี ที่ศิษย์เชื่อมั่นและศรัทธา

๔.๒.๓ แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในทศวรรษหน้า

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในปัจจุบันเป็นการศึกษาให้ความรู้เพื่อการถือกุศลแก่ชุมชน สังคม ให้มีความรู้มีปัญญาในหลากหลายรูปแบบเช่น

๑. โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการสงเคราะห์ให้เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งของสังคมได้เข้ารับการศึกษ

๒. ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เพื่อการอบรมบ่มเพาะความดีงามในจิตใจเด็กก่อนวัยเรียน โดยการถือกุศลแก่สังคม โดยมีพระเถระในวัดให้ความช่วยเหลือ

๓. การจัดการศูนย์ศึกษาของวันอาทิตย์ เป็นการเปิดห้องเรียนของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ให้เด็กเยาวชนและผู้สนใจได้มาศึกษาธรรม ปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชนและผู้เข้าอบรมเป็นการเกื้อกูลชาติบ้านเมือง ชุมชน และสังคมได้อีกทางหนึ่ง

๔. หลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นการสงเคราะห์พระเณรให้มีการศึกษาเล่าเรียนวิชาสามัญศึกษา ส่วนงานการศึกษาสงเคราะห์อื่นๆ มีวัด พระ เณร หรือพระสังฆาธิการ ได้จัดการให้การศึกษาแก่สังคม ในรูปแบบการจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์การศึกษา ทั้งในระดับประถมศึกษา อุดมศึกษา การมีส่วนร่วมเกื้อกูลพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาร่วมถึงการจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยี และสื่อการศึกษาที่เหมาะสม ที่พระสังฆาธิการทุกระดับได้ทำหน้าที่ให้การส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์ให้ก้าวหน้า และการควบคุมการจัดการให้ถูกต้อง ดังมาอยู่เสมอ

แนวโน้มในทศวรรษหน้า พระสังฆาธิการ ก็จะต้องตระหนักรู้ และมีการคาดการณ์สถานการณ์ การศึกษาในอนาคตที่ดี เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงของคนในสังคมในทศวรรษที่ ๒๑ ตามรูปแบบของสังคม และคุณภาพชีวิตของคนในแต่ละชุมชน จะมีพัฒนาการที่ไม่เหมือนปัจจุบัน ฉะนั้น การศึกษาสงเคราะห์ ที่ดำเนินการโดยกิจการคณะสงฆ์ จึงต้องมีทิศทางการจัดการที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และทันต่อโลก ที่วัดหรือภาคเขตต่างๆ ของเขตการปกครองคณะสงฆ์ทุกระดับต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้สังคมมีการศึกษาธรรมะมากขึ้น มีการจัดหาและจัดสรรทุนการศึกษาแก่ผู้ยากไร้ มากขึ้น วัดควรให้การสนับสนุนและมีปฏิสัมพันธ์กับการศึกษาในเขตพื้นที่การปกครองมากขึ้น รวมถึงการสื่อสารถึงการสาธารณะสังคมให้มีความสนใจการศึกษาธรรมะในหลักสูตรพุทธศาสนาวันอาทิตย์มากขึ้น สถานการณ์ของสังคมรอการปรับตัวพัฒนาการของสังคมให้มีความเท่าทันและมีคุณภาพอย่างแท้จริง

๔.๒.๔ แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทศวรรษหน้า

แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทศวรรษหน้า มีประเด็นสำคัญ ๔ ประการ

๑. ต้องรู้สภาวะการณ์ของโลกในทศวรรษหน้าอย่างชัดเจน (Future Design)
๒. ต้องรู้ผลกระทบของโลกและสังคมที่มีต่อมนุษย์ในทศวรรษหน้า (Future Impact)
๓. ต้องรู้กระบวนการเปลี่ยนผ่านของสังคมและมนุษย์สู่ทศวรรษหน้า (Future Transformation)
๔. ต้องปรับนวัตกรรมและกลวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่สังคมอย่างเหมาะสม
 - ๔.๑ รู้ความคาดหวังของคนต่อสังคมและการเปลี่ยนแปลง
 - ๔.๒ รู้ความต้องการหรือความจำเป็นของมนุษย์ที่มีต่อพระพุทธศาสนา
 - ๔.๓ มีวิธีการนำเสนอหลักพุทธธรรมคำสอนอย่างเหมาะสมสู่สาธารณะและสังคม
 - ๔.๔ มีกลยุทธ์หรือยุทธวิธีอันแยบยลที่ทำให้คนอยากรู้ อยากรับ อยากปฏิบัติตามคำสอนในพระพุทธศาสนา

สาระสำคัญของสิ่งที่ต้องรู้และควรรู้ข้างต้นทำให้ระบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับสรรพสิ่งที่เปลี่ยนไปแม้เนื้อหาหลักธรรมคำสอนจะคงเดิมมีความ

ถูกต้องเป็นจริงที่เป็นนิรันดร์ แต่กลยุทธ์ของการนำเสนอความรู้ ความดี และความจริงในหลักธรรม ต้องพัฒนาโดยมีหลักคิดว่าทำอะไรให้คนในโลกอนาคต

๑. สนใจ ใส่ใจ ในพระพุทธศาสนา
๒. เข้าใจ ในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา
๓. เชื่อถือ ศรัทธา และปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธศาสนา
๔. พร้อมเผยแผ่ความดีงาม ต่อสาธารณชนให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป โดยเฉพาะพระผู้สอนศีลธรรม พระสงฆ์หรือพระภิกษุ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จะต้องมีความรู้ แนวทางการประพฤติ ปฏิบัติที่เหมาะสม เช่น

- ๑) ไม่สอนให้คลาดเคลื่อนจากหลักธรรมคำสอนเดิม
- ๒) ไม่ใช่คำสอนให้เป็นประโยชน์เฉพาะตน เฉพาะคน หรือเฉพาะกลุ่มคนใดๆ
- ๓) แสวงหาวิธีการเผยแผ่ที่แยบยลโดนใจให้ทุกหมู่เหล่าเข้ามารับรู้ และเรียนรู้พระพุทธศาสนาด้วยความสมัครใจ

๔) ส่งเสริมให้สาธุชน คนที่ศึกษาหลักธรรมได้มีการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติธรรมอย่างถูกต้อง

๕) พระและเณรในวัด ต้องมีวัตรปฏิบัติที่งดงาม เป็นแบบอย่างแก่คนในสังคมและส่งเสริมความศรัทธา แก่ประชาชนทั่วไป

- ๖) มีกิจกรรมการเรียนรู้แผนการศึกษาพระปริยัติธรรมที่เหมาะสมและทันสมัย
- ๗) จัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศีลธรรมหรือศูนย์การอบรมเฉพาะคุณธรรมประจำชุมชนที่มีคุณภาพให้คนอยากศึกษาเรียนรู้หลักธรรมคำสอนอย่างแท้จริง

กล่าวได้ว่าในทศวรรษหน้ากิจกรรมการจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะต้องมีกลวิธีที่ดีมากขึ้นมีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามาเป็นอุปกรณ์เสริมการเรียนรู้ของศาสนิกชนมากขึ้น รวมถึงควรมีกิจกรรมทั้งแผนงานโครงการ เผยแผ่ หลักธรรมคำสอนเชิงรุก ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบและจริงจัง

๔.๒.๕ แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ ในทศวรรษหน้า

การจัดการสาธารณูปการในปัจจุบัน เป็นการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการปลูกสิ่งก่อสร้าง การบูรณะ ปฏิสังขรณ์ การจัดการสิ่งสาธารณูปโภคของวัด การดูแลรักษาสาธารณสมบัติทั้งศาสนา วัตถุ ศาสนสถาน การรักษาความสงบร่มเย็นในอาณาบริเวณวัด การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การตกแต่งภูมิทัศน์ การจัดทำป้ายคติธรรม ในบริเวณวัด รวมถึง การจัดการให้มีมณีสถิตของวัด หรือการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ในบริเวณวัด ก็รวมเป็นการจัดการกิจการคณะสงฆ์ สาธารณูปการด้วยในอนาคต อันใกล้ วัดจะเป็นศูนย์ธรรมของคน ในชุมชน เป็นศูนย์กลางความดีของสังคมมีคนทุกหมู่เหล่า ได้เข้ามาพักใจ สงบกาย ใจร่มเย็น เป็นสุข การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านสาธารณูปการ ในความรับผิดชอบของเจ้าอาวาส และเจ้าคณะระดับต่างๆ จะต้องมีการปรับตัว เตรียมการ และมีความพร้อมในทุกด้าน ของการให้บริการ พักพิงกาย พักผ่อนใจ ของสาธุชนโดยทั่วไป กิจกรรมต่างๆ ด้านสิ่งปลูกสร้าง เป็นการรักษาอาณาบริเวณวัดให้ร่มรื่นสวยงาม สงบเย็นด้วยด้วยคงต้องดำเนินการต่อไป เช่น

๑. การบริหารพัฒนา ความเป็นวัดที่มีคุณภาพของชุมชน
๒. การก่อสร้าง การบูรณปฏิสังขรณ์ ด้านวัตถุ ทั้งศาสนสถาน ต่างๆ ให้มีคุณค่า
๓. การจัดการกิจกรรมของวัดหรือการจัดการงานวัดให้ถูกต้องเหมาะสม
๔. การจัดการสาธารณสมบัติทั้งหมดให้มีคุณภาพ

ซึ่งมิติหนึ่งของการจัดการสาธารณูปการต่าง เช่น การควบคุม การทำแผนผังของวัดเพื่อพัฒนา การจัดการงานเสนาสนะ ให้มีความพร้อมทั้งท้องถิ่น การดูแลถาวรวัตถุให้เหมาะกับวัฒนธรรม ศิลปะความเป็นไทย อันจะนำมาซึ่งความสามารถและมีความเป็นเจ้าอาวาสในแต่ละแห่ง ที่ต้องระมัดระวัง การจัดการที่มีความขัดแย้ง ความไม่ลงรอยกัน ระหว่างวัด ศาสนา และชุมชน ความรัก ความสามัคคีของทุกคน ในชุมชน ที่วัดตั้งอยู่จึงเป็นดังภูมิคุ้มกันที่ดีที่จะทำให้เจ้าอาวาสและเจ้าคณะระดับต่างๆ ปฏิบัติกิจการคณะสงฆ์ ด้านสาธารณูปการในทศวรรษหน้า ให้การจัดการมีประสิทธิภาพ แนวโน้มสำคัญ คือ การวางแผนการจัดการ สิ่งที่สำคัญต่างๆ ในวัดอย่างเหมาะสม ไม่มากมายจนเกิดความพอดีมีการวางแผนและจัดการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนกำลังการดำเนินงานประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายการสาธารณูปการในด้านต่างๆ ให้เพียงพอ วางแผนและดำเนินการอนุรักษ์ ศิลปะ วัฒนธรรม เพื่อพุทธศิลปะให้คงความหมาย และคงความงดงามไว้อย่างเต็มรูปแบบ รวมถึงการจัดการบริหารการเผยแผ่ ความรู้ ความสามารถ ศาสนวัตถุ ในด้านต่างๆ ให้มีการเรียนรู้ อย่างถูกต้อง และนำมาซึ่งความประทับใจในด้านความงามของศาสนวัตถุ สิ่งของต่างๆ ที่วัดมีอยู่ ให้มีความเป็นสมบัติของทุกคน เป็นทรัพย์สิน ของทุกคนและเป็นของดีของแผ่นดิน

๔.๒.๕ แนวโน้มการบริหารจัดการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ในทศวรรษหน้า

การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดในทศวรรษหน้า จะยังคงสืบทอด การปฏิบัติที่ดีของกิจการคณะสงฆ์ไทยที่เป็นการให้บริการสังคมชุมชนด้วยความเอื้ออาทรร่วมกันกับทางวัด บ้าน และชาวบ้าน ทั้งการทำนุบำรุงซึ่งกันและกันด้วยวัตถุ สิ่งของ และการให้หลักธรรมคำสอนที่มีคุณค่า แก่สังคมชุมชนโดยวัดหรือพระเถระที่มีความพร้อม อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาชุมชน ให้กับพระนักพัฒนาโดยคนในสังคมให้คนในสังคมมีความอ่อนโยนไม่ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท หรือละเมิดศีลธรรม อันดีงามของพระพุทธศาสนา การสาธารณสงเคราะห์ในทศวรรษหน้า จึงยังคงต้องดำเนินการต่อไปทั้งการสังเคราะห์ด้านวัตถุ และการเกื้อกูล ด้านจิตใจ เช่น การให้คำปรึกษา แนะนำ ในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาชีวิต ทำให้วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของทุกคน ในชุมชน เป็นสถานที่ที่มีความสงบเย็น และมีพระที่พึงได้ ทั้งด้านประเพณี พิธีกรรม และการบำรุงจิตใจ หน้าที่สำคัญของเจ้าอาวาส และเจ้าคณะต่าง ๆ คือ การควบคุมและส่งเสริม การสาธารณสงเคราะห์ ของสงฆ์ให้ดีงาม เรียบร้อย และลงตัว

๑. การดำเนินการเชิงการช่วยเหลือเกื้อกูล เช่น การจัดการห้องสมุดประชาชน การจัดตั้งมูลนิธิ เพื่อคนยากไร้ การจัดการศูนย์อบรมบ่มเพาะคุณธรรมท้องถิ่น เป็นต้น
๒. การช่วยเหลือเกื้อกูล สังคมและการสาธารณประโยชน์ เช่นการมีส่วนร่วม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเยาวชน ในชุมชน การร่วมรณรงค์ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาทางด้านการระบาดของโรค ภัยแล้งต่างๆ

๓. การเกื้อกูลสถานที่สาธารณสมบัติ เช่นการร่วมมือกันพัฒนาถนน ขุดคูครอง กิจการประปา เพื่อการบริการสาธารณสมบัติ อื่นๆ

๔. การเกื้อกูลประชาชนทั่วไป ที่ต้องการช่วยเหลือดูแล การบรรเทาสาธารณภัย และผู้ด้อยโอกาส อื่นๆ

แนวโน้มการจัดการ การสาธารณสงเคราะห์น่าจะต้องมีพัฒนาการที่ทันเหตุการณ์ ทันสมัย ให้บริการเชิงรุก ทั้งเรื่องการอบรม บ่มเพาะการพัฒนาความดี การพัฒนาหมู่บ้าน ท้องถิ่น การอบรม บำบัดฟื้นฟู ผู้ติดยาเสพติด มีพระเณร มีความพร้อมที่เกื้อกูล ผู้ติดยาเสพติด ด้วยจิตใจ ด้วยคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม การดำเนินชีวิต ได้เป็นอย่างดี พระสงฆ์ฆาธิการ และเจ้าอาวาส ต้องมีความเป็น ภาวะผู้นำ การแก้ปัญหาสาธารณะสงเคราะห์ ให้งานบรรลุผลให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีความสบายใจ และเกิดความมีศรัทธาวัดและกิจการต่างๆ ของวัด ให้เกิดขึ้นอย่างถาวรยั่งยืน

สรุปได้ว่า การจัดการกิจการคณะสงฆ์ในทศวรรษหน้ามีกรอบการดำเนินงาน ๓ กรอบสำคัญ คือ

๑. กรอบการศึกษาวิเคราะห์ สภาพการณ์ในทศวรรษหน้า

๒. กรอบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง ๖ ด้านที่มีหลักการขับเคลื่อนสังคม

๓. กรอบความพร้อมของบุคลากรตั้งแต่เจ้าอาวาส เจ้าคณะตำบล และสูงขึ้นไป

๓ กรอบการดำเนินงาน คือ การทำความเข้าใจและการพัฒนาความพร้อมของผู้ปกครอง คณะสงฆ์ให้รู้สถานการณ์อันพึงเกิดขึ้นในสังคมในอนาคต มีความรอบรู้ในกรอบงานกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง ๖ ด้าน ทั้งภารกิจในแต่ละด้าน และการบริหารสถานการณ์ต่างๆ ในสภาพการณ์ สาธารณภัย คือ การสร้างความพร้อมของบุคลากร ทุกฝ่าย ให้มีความตระหนักรู้สถานการณ์อนาคต มีความเข้าใจ สถานการณ์อนาคต มีกรอบการบริหารงานเปลี่ยนผ่าน ณ ปัจจุบัน รื้ออนาคต

มีกรอบแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และการสื่อสารมวลชน ทุกระดับ ทุกประเภทสื่อ ทั้งใน ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และผู้สื่อข่าวการเมือง ประชาชนทั้งถิ่น ท้องที่ ในการที่จะร่วมกันบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ให้ท้องถิ่น ทั้งด้านการเกื้อกูลสังคม อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ การร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสมบัติต่างๆ ตลอดจนการสร้างความพร้อมของวัดและบุคลากรทุกฝ่าย ในการให้ความช่วยเหลือ ประชาชนและสังคมจากการได้รับสาธารณภัยต่างๆ

๔.๓ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

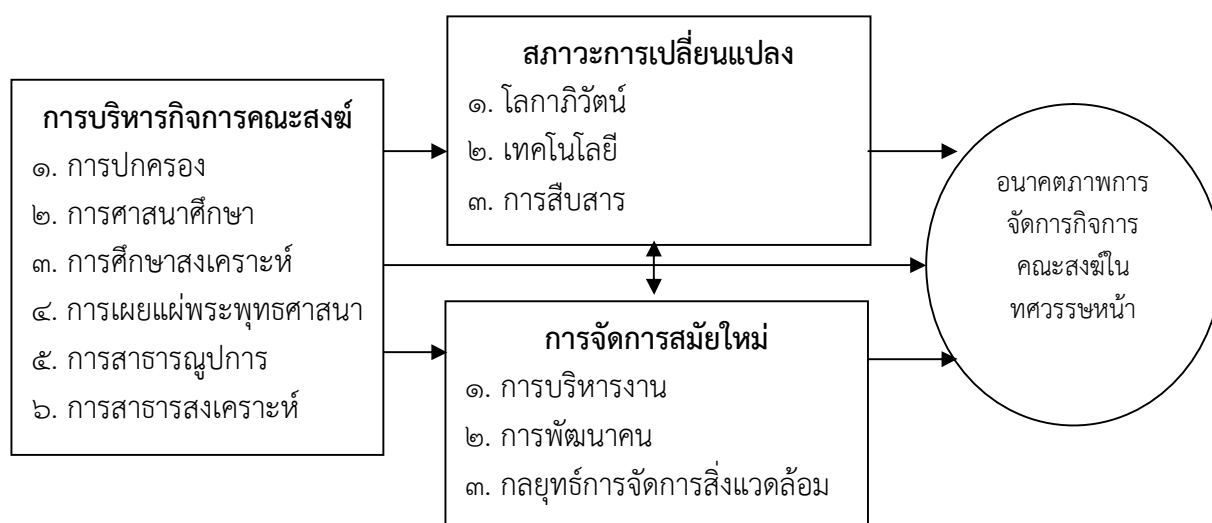
การสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัย

การสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้ เกิดจากการสังเคราะห์ชุดความรู้ในประเด็นต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงความเป็นเหตุผล ซึ่งกันและกันในประเด็นต่างๆ คือ

๑. การสังเคราะห์และออกแบบอนาคต การจัดการสาธารณสงเคราะห์ (Future Design)
๒. การเขียนฉากภาพอนาคต (Scenario Design) ของการจัดการกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง ๖ ด้าน
๓. การนำเสนอประเด็นและทิศทางของแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคต
๔. การพัฒนาบทบาทหน้าที่และการสร้างความพร้อมของพระสงฆ์ในการในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน

จากประเด็นต่างๆ ที่สำคัญทั้ง ๔ ประการ ข้างต้น มีผลการ สังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย ด้วยแนวทางสังเคราะห์ข้อมูล จากการจินตนาการเชิงสังคมศาสตร์ (Socio Logical Imagination) จะได้บทสรุปและการจัดการกรอบข้อเสนอองค์ความรู้จากการวิจัย ดังนี้

๑. การออกแบบอนาคตภาพทางการจัดการกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง ๖ ด้าน

แผนภาพที่ ๔.๒ การออกแบบอนาคตภาพทางการจัดการกิจการคณะสงฆ์

จากแผนภาพข้างต้น อธิบายได้ว่า แม้ว่าสภาวะการณ์ของโลก จะเป็นมาอย่างไร การบริการกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง ๖ ด้าน ก็ยังคงมีต่อไปในอนาคต ตามธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย และเป็นตามกฎของสังคมบ้านเมือง กฎมหาเถรสมาคม และพระบัญชาของสมเด็จพระสังฆราช ทั้งส่วนงานการควบคุมและการส่งเสริม ให้กิจการคณะสงฆ์ ทุกด้านดำเนินการได้ลุล่วงด้วยดี และเมื่อมีสภาวะการณ์ของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ภาวะการณ์เคลื่อนไหวของข้อมูลข่าวสารการคมนาคม การเดินทาง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร ระบบเครือข่าย

ทำให้มีผลกระทบต่อการปรับตัวของมนุษย์ สังคมและพัฒนาการต่างๆ ของโลกในทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคมการเมือง การบริหาร การศึกษา วัฒนธรรมประเพณี ที่มีผลกระทบก่อกับพัฒนาการของโลกการบริหารการจัดการสมัยใหม่ ในการบริหาร ทั้งการบริหารงาน การพัฒนาคน และการจัดการกับ สิ่งแวดล้อม ในรูปแบบของ ภาวะความทันสมัย (Modern Management) ซึ่งหลอมรวมภาพอนาคต ในการจัดการกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน ในทศวรรษหน้า ให้เกิดขึ้นได้

๒. การเขียนฉากภาพอนาคต (Scenario Design) ของการจัดการกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า ทั้ง ๖ ด้าน คือ การบริหารด้านการปกครอง ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ยังคงต้องดำเนินการต่อไป ในรูปแบบการเกื้อกูลสังคมเป็นการให้บริการสาธารณะ ที่คงความบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของคณะสงฆ์ทุกระดับ คือ

๑) ด้านการปกครอง ต้องยึดแนวทางการปฏิบัติตามพระธรรมวินัยเป็นหลักพร้อมกฎระเบียบ พระราชบัญญัติ กฎหมายการเมือง การปฏิบัติ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช อย่างถูกต้อง เช่น การรับคนมาบวชก็ต้องมีการคัดกรองความเหมาะสม ไม่ให้เกิดความเสียหาย เกิดความและการปฏิบัติงานต่าง ก็ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่ต้อง

๒) ด้านการศึกษา ให้มีการปฏิบัติการบริหารการศึกษาตามรูปแบบดั้งเดิม พร้อมกับการปรับปรุงสาระเนื้อหาในการเรียนการสอนให้ทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนซึ่งเหมาะสมมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้พระมีการศึกษาที่ดีพร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างถูกต้องตามพระธรรมวินัย พระไตรปิฎก และควรกำหนด คุณวุฒิการศึกษาของผู้สอนอย่างชัดเจน

๓) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ต้องมีการส่งเสริมให้สังคม ประชาชน เห็นคุณค่าและเข้ารับการศึกษาทั้งธรรมศึกษา และการศึกษาทางโลกมากขึ้น มีการให้ทุนการศึกษาแก่เยาวชนที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ช่วยเหลือเกื้อกูลในการพัฒนาสถานศึกษาต่างๆ ให้มีคุณภาพสนับสนุนอุปกรณ์การศึกษากับสถานศึกษามีอยู่ในวัด หรือใกล้วัด พร้อมสำหรับให้นักเรียนมาเรียน หลักสูตรพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ให้มากขึ้น

๔) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ต้องมีการวางแผนการ เตรียมการและการจัดการ ให้การเผยแผ่ศาสนา มีความทันสมัย ทันสมัย มากยิ่งขึ้น ด้านการใช้เทคโนโลยี มีนวัตกรรมการถ่ายทอดความรู้ที่ดี มีการจัดการการเรียนรู้ ด้วยสื่อที่หลากหลายมีความทันสมัย มีการใช้การสื่อสารผ่านสถานีวิทยุ โทรทัศน์ ทั้งสื่อมัลติมีเดียเชิงสร้างสรรค์ และ ต้องมีการเผยแผ่ ธรรมเชิงรุก อย่างต่อเนื่อง

๕) ด้านการสาธารณูปการ เป็นการบริหารจัดการงานสาธารณะหลากหลายด้าน เพื่อประชาชน สังคม ส่วนรวม ทั้งการพัฒนาสิ่งปลูกสร้าง การบูรณะซ่อมแซม การอนุรักษ์ พุทธศิลปะที่งดงามของศาสนา การให้ความรู้ เกี่ยวกับ ศาสนวัตถุ ศาสนสถาน หรือวัตถุโบราณ อันมีคุณค่า รวมถึงการจัดการ ปรับปรุง ภูมิทัศน์ ในอาคารบริเวณวัดให้มีความร่มรื่น สุขสงบเย็น สะอาด น่าเลื่อมใสในความเป็นศาสนสถานที่มีประชาชนอยากเข้าไปศึกษาเรียนรู้และปฏิบัติธรรม

๖) ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ เป็นการให้ความสำคัญกับงานของสังคมที่ต้องการความช่วยเหลือหรืออาหารจากสังคมและคณะสงฆ์ ให้สังคมกับสิ่งที่ขาดแคลนทั้งการสร้างสถานพยาบาลเพื่อการดูแลสุขภาพผู้ป่วย การร่วมป้องกันชุมชน ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมต่างๆ พร้อมกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ อย่างเต็มความสามารถ เป็นการเอื้อเฟื้อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ระหว่าง บ้าน ชุมชน วัด และสังคม ทั้งการให้วัตถุดิบ และการให้ธรรมทาน บรรเทาทุกข์ทั้งทางกายภาพ และทางด้านจิตใจ

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน ข้างต้นจะยังคงดำเนินการต่อไป ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงมากมายในทศวรรษหน้า ดังนี้

๑) การเปลี่ยนผ่านของเทคโนโลยีการสื่อสาร (Communication Connectivity) และการเชื่อมโยงเครือข่าย

๒) ภาวะความขัดแย้งของโลกด้านเศรษฐกิจ สังคม และการแข่งขัน แย่งชิง ทรัพยากร โลก (Conflict & Competitive)

๓) ภาวะความท้าทายในการเผชิญกับภัยพิบัติต่างๆ ของสิ่งแวดล้อมโลก รวมถึงภาวะวิกฤติการสู้รบ การแย่งชิงอำนาจของประเทศมหาอำนาจต่างๆ (Crisis & Challenge)

สถานการณ์ของโลกข้างต้นมีผลกระทบและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดมากกับสังคมเมืองของกิจการคณะสงฆ์ภาค ๑ ที่ก่อปรด้วย กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ

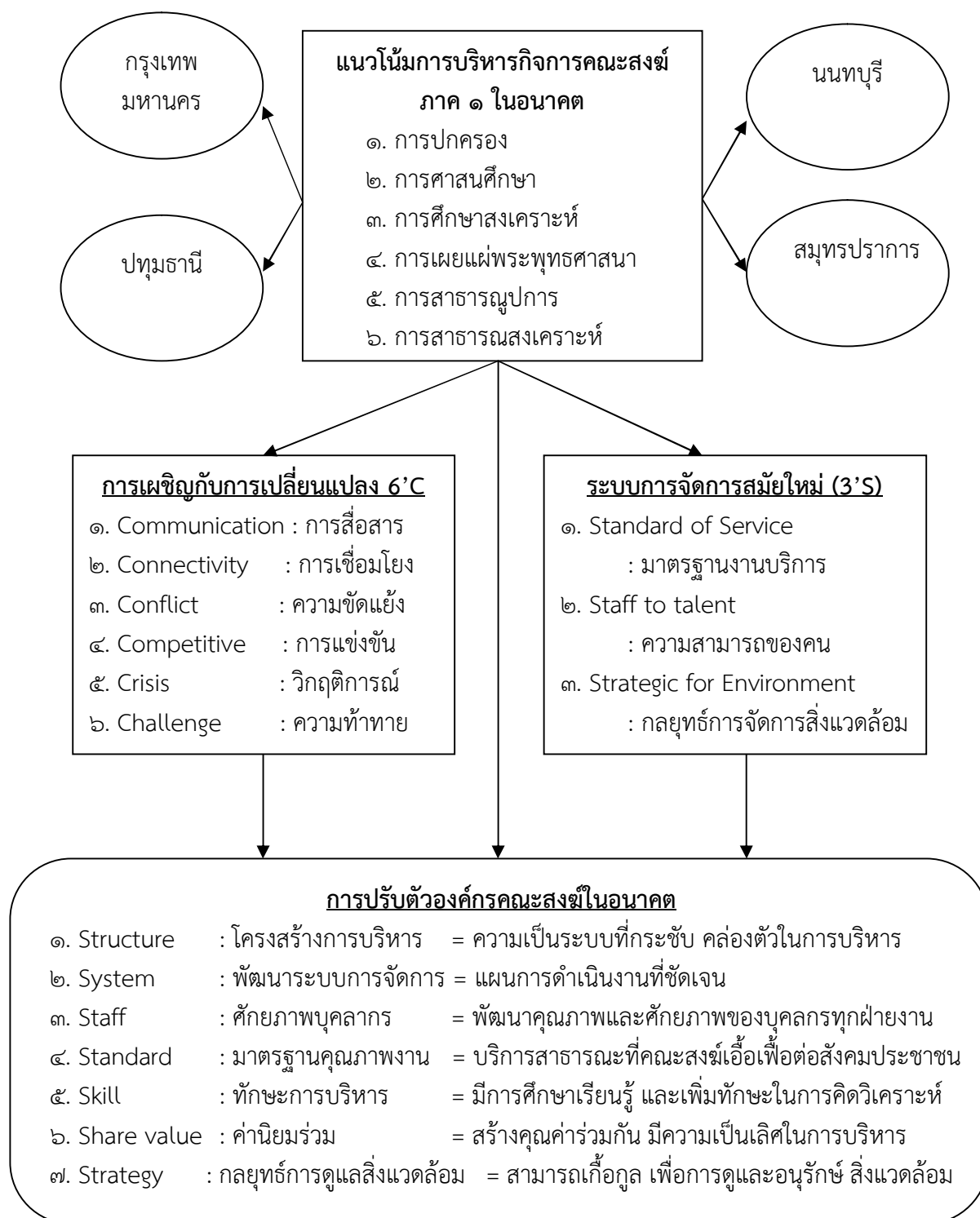
ในขณะเดียวกันนี้ในโลกแห่งการศึกษาการเรียนรู้ ก็มีพัฒนาการใหม่ในการบริหารจัดการในรูปแบบของวิทยาการการจัดการสมัยใหม่ (Modern Management)

๑) การสร้างระบบการบริหาร การปฏิบัติงานของทุกองค์กรที่เป็นการยกระดับด้านการศึกษา ความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการทุกภาคส่วน (Service Standard)

๒) การพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล ที่มุ่งสู่ความเป็นคนคุณภาพ เป็นคนที่มีรอบรู้ เป็นบุคลากรผู้มีความพร้อม สู่ศตวรรษที่ ๒๑ (Talent Staff)

๓) การจัดการเชิงกลยุทธ์ เพื่ออนุรักษ์และดูแลสิ่งแวดล้อมทางสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมโลกให้มีคุณภาพ ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ (Environ Care Strategy)

อนาคตภาพ (Future Scenario) ของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ซึ่งต้องรับรู้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก (Global Change) พร้อมกับการเรียนรู้วิวัฒนาการความก้าวหน้าของโลกในการจัดการสมัยใหม่ที่นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต ทั้งเรื่องคน เรื่องงาน และเรื่องสิ่งแวดล้อม

แผนภาพที่ ๔.๓ องค์ความรู้การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในทศวรรษหน้า

จากแผนภาพข้างต้น อธิบายได้ว่า ชุดความรู้ ๔ ประเด็นสำคัญ จะได้ถูกหลอมรวมเป็นองค์ความรู้ใหม่ในการมองเห็นแนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ไทยในทศวรรษหน้า เขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๑ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดสำคัญ ที่มีคุณลักษณะความเป็นสังคมเมืองทั้งสิ้น คือ เขตปกครองคณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร เขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนนทบุรี เขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดปทุมธานี เขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง ๔ เขตการปกครองคณะสงฆ์ในภาค ๑ นี้จะมีบทบาทหน้าที่สำคัญทั้งการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามที่เคยปฏิบัติมาเป็นเวลาช้านานซึ่งยังคงต้องทำต่อไป ในงานทั้ง ๖ ด้าน อีกส่วนหนึ่งคือการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทั้งมวลของโลกตามที่กล่าวแล้ว (ทั้ง ๖ /C) กอปร กับ การก้าวทันความสมสมัยของระบบการจัดการสมัยใหม่ที่มากมาย แต่ที่สำคัญและเหมาะสมกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ คือ การพัฒนามาตรฐานการให้บริการทั้ง ๖ ด้าน ของกิจการคณะสงฆ์ การพัฒนาสมรรถนะ ความเป็นมืออาชีพ ของบุคลากรทุกฝ่าย ตลอดจนความมีกลยุทธ์ในการใช้หลักธรรมคุณลัทธิศาสนาส่งเสริมให้ป็นภูมิทัศน์ที่สวยงามโดยเฉพาะพื้นที่ของวัดและใกล้เคียงอื่นๆ เมื่อรับรู้ เรียนรู้ และหยั่งรู้ การเปลี่ยนแปลงสำคัญต่างๆ แล้ว เข้าใจวิวัฒนาการของโลก และการจัดการสมัยใหม่ องค์การคณะสงฆ์ในทศวรรษหน้าควรได้มีการปรับตัวพัฒนาองค์กรให้เข้มแข็ง มีความมั่นคง และบริหารจัดการได้อย่างยั่งยืน คือ

๑. การปรับโครงสร้างการจัดการ (Structure) ให้มีความเป็นระบบที่กระชับ คล่องตัวในการบริหารกิจการกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ มิติงานในทศวรรษหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. การพัฒนาระบบการจัดการ (System) ให้มีระบบแบบแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ตั้งแต่มีการวางแผนการทำงาน (Plan) มีการจัดระบบงาน (Organizing) มีการจัดคนให้เหมาะสมกับงาน (Staffing) มีการดำเนินงาน (Directing) และการติดตามประเมิน (Controlling) ที่ชัดเจน ในทุกมิติของกิจการคณะสงฆ์

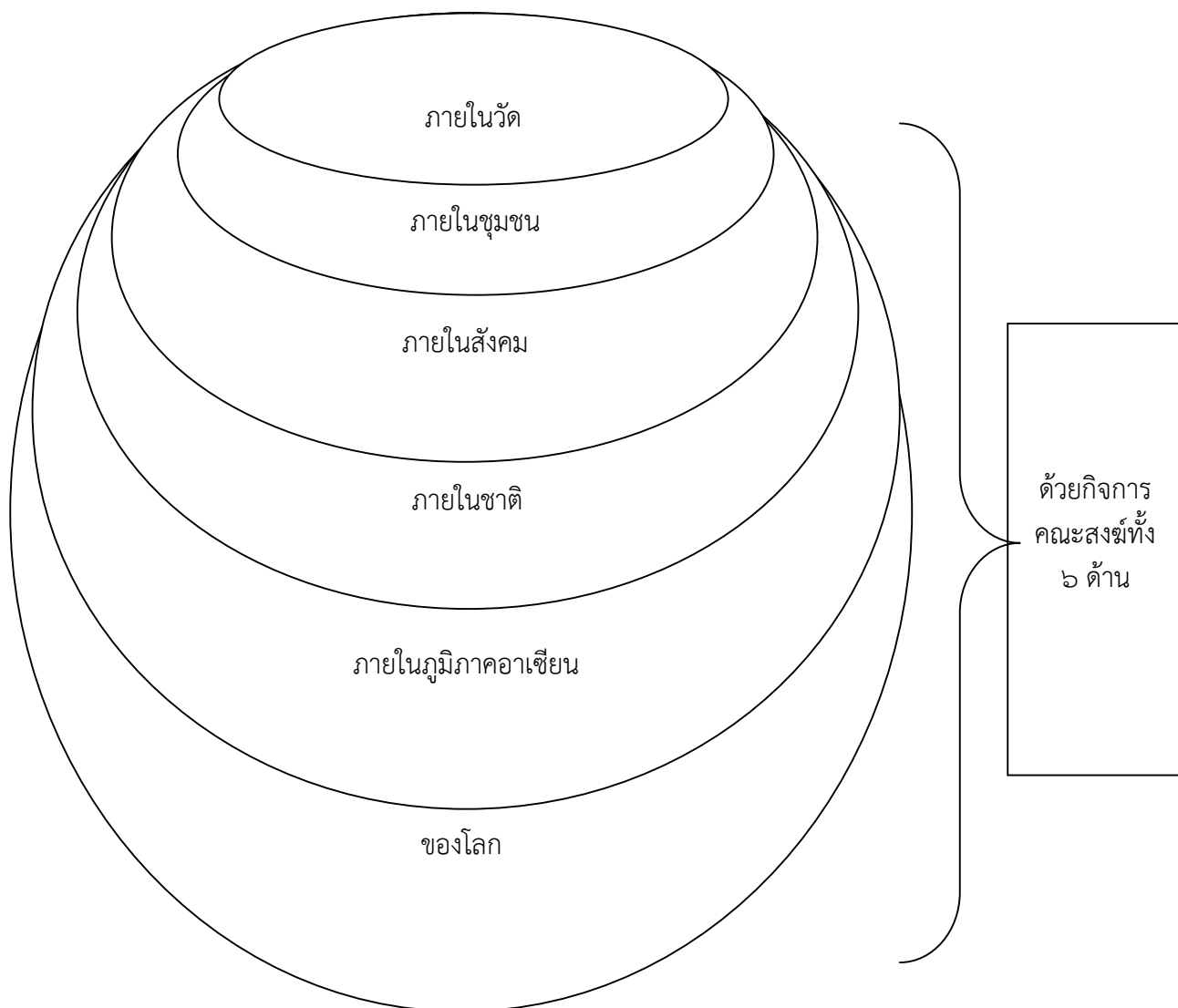
๓. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (Staff to talent) เป็นการพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของบุคลากรทุกฝ่ายงาน ให้มีผลิตภาพที่ดี (Productivity Man) สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจและทำงานเต็มกำลัง

๔. การพัฒนาระดับมาตรฐานคุณภาพงาน (Standard) เป็นงานบริการสาธารณะที่กิจการคณะสงฆ์เอื้อเพื่อต่อสังคมประชาชนและชุมชนที่สามารถพัฒนาระดับคุณภาพให้มีมาตรฐานการบริการที่สูงขึ้นเหมาะสมมากขึ้นและได้รับความพึงพอใจจากสังคมมากขึ้น

๕. การพัฒนาทักษะการบริหาร (Skill of Management) ที่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกฝ่ายกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ควรได้มีการศึกษาเรียนรู้ และเพิ่มทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงเหตุผล การคิดสร้างสรรค์ และการคิดเชิงกลยุทธ์ พร้อมกับมีทักษะในการบริหารการเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะทักษะการสื่อสารที่ชัดเจนของผู้นำ

๖. การพัฒนาค่านิยมร่วม (Share Value) การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอนาคตกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมจะมีความสำคัญมากเพราะจะทำให้เกิดความร่วมมือ เกิดพลังการทำงานจากทุกภาคส่วน และเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน การมีส่วนร่วมจากคนภายในให้เป็นเอกฉันท์ และการมีส่วนร่วมของคนภายนอกให้มีเอกภาพ การทำงานร่วมกัน การอยู่ร่วมกัน ก็จะเป็นสังคมคุณภาพ สังคมเดียวกัน ที่มีความปรองดอง รู้รักสามัคคี

๗. การกำหนดกลยุทธ์ การดูแลสิ่งแวดล้อม (Strategic for Environment) การบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ ในทุกมิติทั้ง ๖ งาน สามารถเกื้อกูล เพื่อการดูแลและอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมได้อย่างลงตัว
ทั้งสิ่งแวดล้อมในวัด สิ่งแวดล้อมในชุมชน สิ่งแวดล้อมในชาติ และสิ่งแวดล้อมของโลก

แผนภาพที่ ๔.๔ การจัดการเชิงระบบด้วยกิจการคณะสงฆ์

จากแผนภาพ การจัดการเชิงระบบของการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยหลักธรรมและด้วย
กิจกรรมการจัดการกิจการคณะสงฆ์ จึงต้องมีกลยุทธ์การจัดการที่ดี เช่น

- กลยุทธ์ การสร้างการมีส่วนร่วม
- กลยุทธ์การพัฒนาภูมิทัศน์ชุมชน
- กลยุทธ์การเป็นสถานที่วิเวกสุขสงบของวัด
- กลยุทธ์การพัฒนาภูมิสถาปัตยกรรมของสังคมสู่ความร่มเย็นสดชื่นของธรรมชาติ

สรุปได้ว่า ชุดของความรู้แนวโน้มนำการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในทศวรรษหน้าเป็นการสังเคราะห์ หลอมรวม สารสำคัญจาก

๔ พื้นที่การปกครองคณะสงฆ์ภาค ๑

๖ มิติการจัดการกิจการคณะสงฆ์

๖'C การรับรู้การเปลี่ยนแปลง

๓'s การจัดการสมัยใหม่

๗'s การปรับปรุงองค์กรคณะสงฆ์

รวมเป็นแบบจำลองความสำเร็จในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในทศวรรษหน้า คือ

$$\begin{array}{ccc} \text{กิจกรรม} & & \\ f(4+6) & \Rightarrow & \frac{f(6'C + 3'S + 7'S)}{\text{Time (เวลา)}} \\ \text{พื้นที่} & & \end{array}$$

หมายเหตุ :

- F4 = ๔ พื้นที่จังหวัดคณะสงฆ์ภาค ๑
- F6 = ๖ มิติการบริหารกิจการคณะสงฆ์
- 6'C = Communication : การสื่อสาร
 - Connectivity : การเชื่อมโยง
 - Conflict : ความขัดแย้ง
 - Competitive : การแข่งขัน
 - Crisis : วิกฤติการณ์
 - Challenge : ความท้าทาย
- 3'S = Standard of Service : มาตรฐานงานบริการ
 - Staff to talent : ความสามารถของคน
 - Strategic for Environment : กลยุทธ์การจัดการสิ่งแวดล้อม
- 7'S = Structure : โครงสร้างการบริหาร
 - System : ระบบการบริการ
 - Staff : บุคลากรการบริหาร
 - Standard : มาตรฐานการบริการ
 - Skill : ทักษะการบริหาร
 - Share value : ค่านิยมร่วม
 - Strategy : กลยุทธ์การจัดการ

- Time = เวลาที่ใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการบริหาร ถ้าใช้เวลา (Time) มากในการจัดการระดับประสิทธิภาพจะลดลง แต่ใช้เวลาการจัดการให้เกิดความพร้อม และใช้เวลาดำเนินการน้อย ระดับความสำเร็จก็จะมากขึ้น